

InterogaTIFF
Am stat de vorbă cu regizorul Tudor Jurgiu, trainer la Let's Go Digital!

»Pagina 4

3x3
Regizorul norvegian Bent Hamer va fi azi prezent la proiecția filmului *1001 de game*.

»Pagina 8

Ce se întâmplă, documentarule?
După *Actul de a ucide*, azi vedem *Cum arată tăcerea*, de Joshua Oppenheimer.

»Pagina 10

APERITIFF

Publicație oficială a TIFF

#2

Sâmbătă | 30 mai | 2015
www.tiff.ro

TIFF. 14 Transilvania International
Film Festival Cluj-Napoca 29.05–07.06.2015

English Pages: 6 – 7

Weekend la castel: Kurt Cobain, *Montage of Heck*

Documentarul lui Brett Morgen e o mostră de geniu. E o plonjare în adâncime în lumea contorsionată a marelui artist. Arată ca un flux al conștiinței, un film-trip, care capturează mecanismele interioare ale solistului de la Nirvana.

De fapt, e o colecție de interviuri, înregistrări video, schițe de jurnal, unele animate grotesc prin rotoscoping. Titlul intraductibil spune multe despre densitatea și haosul lui, nevoia de a cuprinde totul, de la copilăria tulburată a lui Cobain, momentul în care s-a îndrăgostit de muzică și nevoia compulsivă de a se exprima, până la inadaptarea lui la succes, dependența de droguri și relația intensă cu Courtney Love. Povestea se oprește în 1994, când Cobain avea 27 de ani, înainte de fatidicul deznodământ. Kurt Cobain, muzica și epoca lui meritau un astfel de portret trist și în același timp euforic, care reușește să pună totul în context.

Înainte de film, Compagnie de Quidames vă propun și ei *trip*. În această seară, celebra trupă franceză revine la Castelul Banffy, cu programul complet al reprezentației "Fiers à cheval", de la ora 20.30. Aseară ați văzut în deschidere doar o mică parte din acest spectacol de lumini eterice în noapte, cu cai fantastici.

Laura Popescu

Cinematografele TIFF

→ CINEMA FLORIN PIERSIC

P-ța Mihai Viteazul, nr. 11

→ CINEMA ARTA

Str. Universității, nr. 3

→ Cinema Victoria

Bd-ul Eroilor, nr. 51

→ CASA DE CULTURĂ A STUDENȚILOR

P-ța Lucian Blaga, nr. 1-3

→ PIAȚA UNIRII OPEN AIR

(Piața Unirii)

→ CERCUL MILITAR

Piața Avram Iancu, nr. 1-3

→ CINEMA CITY IULIUS

(în incinta Iulius Mall)

str. Alexandru Vaida Voevod, nr. 53B

→ INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ

str. I.C. Brătianu, nr. 22

→ MĂNĂȘTUR OPEN AIR

zona complexului „Nora”

→ CINEMA MĂRĂȘTI

str. Aurel Vlaicu, nr. 3

→ DEPOZITUL DE FILME

str. Septimiu Mureșan, nr. 31-35

Proiecții speciale

Mai mult decât „Regele durerii”

Kurt Cobain mi-a salvat viața. Moartea lui, mai precis. „Aiurea!”, veți spune. Alt teribilism jurnalistic menit să vă cerșească atenția. Dar nu exagerez foarte tare. Era un 5 aprilie neverosimil de înșorit în Iași, poate pentru că toți norii negri migraseră la MTV, deasupra capului VJ-ului Kurt Loder ce anunța știrea și dădea startul mitologiei. Cobain pierduse lupta cu depresia, eu încă nu. E greu de descris ce a însemnat Kurt pentru generația mea - în sfârșit, o figură contraculturală cu care ne puteam identifica. Strigătul n-a fost niciodată mai seducător de sfichiuit, iar posibilitatea de-a copia un look *cool*, niciodată mai simplă. Ah, acele flanele lălâi de la second hand, acei bocanci scâlciți, acel *moshing* convulsiv, aproape sexual, pe podele crășmelor ieftine ce miroseau a bere ieftină, sudoare și inadapare. Însă importanța dispariției lui n-a scăpat doar presei românești, niciodată racordată la ce-și mai injectează în urechi și în spirit tineretul român și mereu preocupată doar de buricul său murdar de politică... În afara MTV-ului, mai nimeni nu luase pulsul durerii unei generații rămase fără

purtător de cuvânt. Chiar cei de la *The Guardian* și-au asumat recent greșeala de a-i fi acordat abia un paragraf; au revenit cu un portret complet abia atunci când unul dintre redactori a povestit că fiicele lui nu se mai opresc din plâns.

Eu n-am putut plânge. La 20 de ani, eram prea prinsă în turbionul narcisist al unei depresii profunde care îmi nivelase sentimentele până la doar unul, atoatecuprinzător: dorința de moarte. Atunci când eram ceva mai bine, tot mă simțeam pe marginea tuturor experiențelor umane. Erau anii '90 și ignoranța despre depresie era totală. Nu internet, nu emisiuni TV, nu terapeuți care să-ți întindă o cutie cu șervețele. Mă simțeam unica de pe planetă care trecea prin așa ceva. E ciudat să-mi amintesc acum de sentimentul copleșitor al acelei singularități, într-o lume care, am descoperit, era plină de oameni ca mine. Momentul sinuciderii lui Cobain a fost, oricât de cinic ar suna, o mare ușurare ce eclipsa orice durere: dacă acest zeu rock adulat care avea tot ce-și dorea, a fost atât de deprimat încât să-și zboare creierii, înseamnă că lupta cu demonul de la amiază

nu iartă pe nimeni; e „normal” să mă simt copleșită. Brusc, nu m-am simțit atât de nevolnică, de vinovată, de singură, iar faptul că am asistat la doliul colectiv m-a făcut să

conștientizez efectul devastator pe care sinuciderea îl are asupra celor din jur. A fost o revelație care m-a ajutat să înțeleg spre mal.

La 20 de ani de atunci, depresia a ieșit din tenebre și a devenit mainstream. Mai nou, a ajuns să fie încorporată în politica identitară și în cultura victimizării și a devenit un stil de viață alternativ care trebuie respectat și etalat (prima jumătate de oră din *Side Effects* al lui Soderbergh e un comentariu percutant al situației). Dar această boală teribilă nu trebuie respectată, ci eradicată.

Pentru mulți, fainația pentru Kurt e una morbidă. Însă el nu merită să fie rememorat doar ca o figură tragică, ar trebui să fie amintit pentru muzica sa, pentru felul în care s-a luptat cu stereotipurile ca să aducă „marginea în centru”. Dacă îl asociez doar cu tristețea terminală, reduc una dintre cele mai complexe efigii culturale la o singură dimensiune. Puteți recupera personalitatea multidimensională a lui Cobain în extraordinarul documentar HBO, *Kurt Cobain: Montage of Heck*. Această biografie autorizată îl arată, în sfârșit, nu ca un *poster boy* pentru depresie, ci ca pe un geniu magnetic, uneori chiar fericit, întotdeauna profund empatic.

Anca Grădinaru

AperiTIFF

Redactor-șef:

Laura Popescu

Reporteri:

Roxana Badea
Rucsandra Pintea

Redactor-șef-adjunct:

Radu Meza

Fotograf:

Claudiu Morar

Secretar de redacție:

Bogdan Beșliu

Graphic design:

Carmen Gociu
Andrei Pastuhov

Redactori:

Anca Grădinaru
Daniel Iftene
Ion Indolean
Georgiana Madin
Cristi Mărculescu
Cătălin Mesaru
Cătălin Moise
Mark Rac

Ilustrație:

Matei Branea

Tipărit la:

Compania de Producție
Tipografică

Informații bilete

→ Puncte de vânzare:

ON-LINE pe www.biletmaster.ro

Cinema Florin Piersic, Cinema Arta, Cinema Victoria, Cinema City Iulius, Piața Unirii, Cercul Militar, Casa de Cultură a Studenților și Casa TIFF (pentru invitați și persoanele acreditate)

→ Program: 09:00 - 23:00.

→ Prețuri:

● BILETE CUMPĂRATE CU ANTICIPAȚIE

(cu minim o zi înaintea proiecției)

Bilet de intrare obișnuit (valabil pentru o singură proiecție): **10 lei**Bilet pentru elevi, studenți și pensionari: **8 lei**

(biletul se cumpără în baza prezentării carnetului/legitimației de elev/student sau a talonului de pensie; la intrarea în săli se vor solicita documentele mai sus-menționate)

● BILETE CUMPĂRATE ÎN ZIUA

PROIECȚIEI FILMULUI

Bilet de intrare unic (valabil pentru o singură proiecție) pentru toate categoriile de spectatori: **12 lei**.

BILETE CU REGIM SPECIAL

Pentru copii și elevi: **8 lei**

(valabil doar pentru proiecțiile de film din programul EDUCATIFF)

Proiecțiile din Piața Unirii Open Air: **8 lei**Proiecțiile de la Cinema Mărăști: **8 lei**Concertele organizate la Casa TIFF: **15 lei****Accesul este gratuit la proiecțiile****Mănăștur Open Air, Depozitul de****Filme și evenimentele din TIFF****Campus.**

Intrarea va fi pe bază de bilet cu valoare zero

la filmele din Focus Norvegia și la concertul

de jazz al lui Tord Gustavsen.

Eveniment

Conferința de prezentare a rezultatelor finale ale **Anti-Corruption Film Festival 2015**, în cadrul căreia se vor premia cele mai bune 3 filme de scurt-metraj al căror subiect central este prevenirea și lupta împotriva corupției, are loc astăzi, începând cu ora 11.00 la **CASA TIFF, sala La Perne.**

Evenimentul organizat de Asociația Pro Democrația, Direcția Generală Anticorupție din Ministerul Afacerilor Interne și Fundația Hanns Seidel continuă în cadrul TIFF cu o serie de dezbateri pe baza filmelor din proiect, discuții ce vor avea loc în perioada 31 mai - 7 iunie, între orele 14:00 și 16:00, în cortul TIFF Lounge.

Programul EducaTIFF

ATELIERE DE ANIMAȚIE

10.00 la 14.00 – Muzeul de Artă

Clujenii Kassay Réka și Makkai Bence, cu studii și experiență în workshop-uri de film, îi vor învăța pe copiii cu vârstă între 7 și 14 ani cum să realizeze scurte animații. Ei vor lucra în echipe, vor crea povești și personaje, vor învăța să filmeze și să editeze. Atelierele vor avea loc la Muzeul de Artă, în zilele de 30 și 31 mai, 6 și 7 iunie. Toate activitățile EducaTIFF sunt gratuite, pe bază de înscriere, pe adresa educatiff@tiff.ro.

PROIECȚIE JEREMIAS (+11)

15.45 – Cercul Militar

Accesul la proiecțiile de film dedicate elevilor se face pe bază de bilet redus, cu valoare de 8 RON, pentru care sunt recomandate rezervările în prealabil, la adresa de email: educatiff@tiff.ro.

MIT SAU ADEVĂR?

GUMA DE MESTECAT, UN DUȘMAN AL SISTEMULUI DIGESTIV?

ADEVĂRAT, atunci când este mestecat în exces.

Află răspunsul complet pe www.reginamaria.ro, secțiunea Mitori despre sănătate.

NE PASĂ DE OAMENI

REGINA MARIA
BETEGIA PROFESIA DE SANITATEwww.reginamaria.ro
Call Center 101 9999

Week-end la Castel

CETATEA MICILOR ANTREPRENORI

În weekend-ul 30 mai – 31 mai, de la 12.00 până seara, la Castelul Banffy din Bontida, copiii între 7 și 14 ani sunt invitați să învețe meșteșuguri vechi și meserii noi, esențiale pentru viața oricărei cetăți.

La intrare, fiecare copil va primi câte trei cupoane și o hartă cu activitățile la care poate participa. Cele trei cupoane nu sunt suficiente însă pentru o întreagă zi de joacă, așa că va trebui să meargă la Punctul de informare să afle la ce ateliere e nevoie de personal.

Iată atelierele la care copiii pot participa și câștiga puncte:

Electrician eco-parc de eoliene
Energobit

Antrenament de energizare
jocuri outdoor în echipă cu fundația Awana

Atelier de experimente
pentru micii oameni de știință cu Asociația Mănuțe Pricepute

Atelierul „WAKE UP”
povestea planetei pe care trăiești
Habar Studio

Icoane pe sticlă
Muzeul Etnografic al Transilvaniei

Baloane de săpun uriașe
Asociația Mănuțe Pricepute

Vrei să știi cum e să fi Robin Hood?
tras cu arcul - Domeniul Arcașilor Cluj

Atelier de porțelan
Asociația Caolin

Introducere în lumea magiei
cu Marcel Cîrstea

KOMAKIZA
atelier de fierărie cu Emanuel Bezerita

Atelier de animație
TIFF Studio cu Cecilia Felméri

Nuiaua fermecată
împletituri din nuiile de răchită –
Mestershukar Boutiq

Rock star pentru o zi
Rock Academy

Atelier de street dance
join the flashmob! - T-Dance

Atelier de ciocolată
Dorottya Rozsi

Atelier de țesut la război
cu Pălăguța Hodor

Eu și clown-ul meu
atelier de improvizație cu
Patricia Brad

Kiddo fun corner
un zmeu al meu, jocuri de grădină
gigant, face painting cu Kiddo
Style by Julia Felfalusi

Circuit turistic în Europa
Eximtur și Playful Learning

Double dutch și frisbee
săritul cu coarda de 4m cu
Asociația Sportivă Gebefügi

Toba, fluierul și jocul
cum se cântă, dansează și joacă
în diferite părți ale lumii cu
Cercul Întreg

Concert la Casa TIFF

Ora 22:00 – Adrian Naidin și Ionuț Micu (John) – Tari ca piatra

TIFFar - Amintiri despre Prima Dată

Primul film văzut de Iulia la TIFF a fost *Snowtown* (r. Justin Kurzel, Australia, 2011). S-a întâmplat în 2012, la Cinema Victoria. N-a fost o primă dată perfectă, dar totul s-a transformat în dragoste durabilă.

1. Primul tău film la TIFF ți-a depășit sau înșelat așteptările? – Mi-a cam înșelat așteptările, sincer, dar după aia m-am obișnuit cu ele. Sunt triste, nu sunt genul de filme pe care le vezi de obicei.
2. L-ai văzut singur, în cuplu sau în grup? – L-am văzut singură. De obicei mă duc la TIFF singură, pentru că nimeni nu stă după mine.
3. A fost confortabilă poziția în

care l-ai văzut?

- Da, la Cinema Victoria.
4. A fost unul lung sau unul scurt? – A fost unul lung.
  5. A fost un românesc lent, un japonez bizar sau un norvegian rece? – A fost un norvegian rece, a fost un film despre crime.
  6. Ai simțit nevoia să te protejezi? – Da.
  7. Ai rămas înăuntru până la sfârșit? – Da, am rămas până la final.
  8. Ai fost zgomotos sau ai tăcut tot timpul? – Am tăcut tot timpul.
  9. Te-a durut, ai suspinat, ai râs sau ai plâns? – Am cam tremurat.

10. Recunoaște, ai filmat vreo secvență cu telefonul?

- Nu, nu am telefon atât de performant.
11. Care e primul lucru pe care l-ai făcut după ce ai ieșit de la film – ai fumat o țigară, ai făcut un duș sau ți-ai ținut iubita în brațe? – Mi-am ținut iubitul în brațe, că eram prea speriată.
  12. Preferi în aer liber, pe lumină sau pe întuneric? – Pe întuneric.
  13. Părinții tăi au aflat că ai fost la TIFF? – Da, au aflat.
  14. Acum ai o relație pe termen lung cu TIFFul sau a fost o aventură de o noapte? – Relație pe termen lung. Forever.

Program / sâmbătă / 30 mai

FLORIN PIERSIC

11:00 – Supernova
Răpirea (Dearest)
Peter Chan / China, Hong Kong China / 128' / [1R1]

13:30 – Retrospectiva Mircea Daneliuc
Senatorul melcilor (The Snails' Senator)
Mircea Daneliuc / România / 108' / [1R2]

15:30 – Supernova
Ilustrul necunoscut (Un illustre inconnu)
Matthieu Delaporte / Franța / 118' / [1R3]

19:00 – Proiecții speciale
Păsări rare (Rare Birds)
T. M. Rives / Statele Unite / 59' / [1R4]

20:30 – 3x3
1001 de grame (1001 Grams)
Bent Hamer / Norvegia, Germania, Franța / 93' / [1R5]

23:00 – Supernova
Turma (Flocking)
Beata Gärdeler / Suedia / 110' / [1R6]

CASA DE CULTURA A STUDENȚILOR

16:00 – Ce se întâmplă, documentarele?
Cum arată tăcerea (The Look of Silence)
Joshua Oppenheimer / Danemarca, Finlanda, Indonesia, Norvegia, Marea Britanie / 103' / [1C1]

18:30 – Cuvintele sunt de prisos
Reprize scurte (Short Plays)
film colectiv/omnibus / Mexic / 109' / [1C2]

21:00 – Supernova
Fata magică (Magical Girl)
Carlos Vermut / Spania, Franța / 127' / [1C3]

CERCUL MILITAR

13:15 – Ce se întâmplă, documentarele?
Tineretul german (Une jeunesse allemande)
Jean-Gabriel Périot / Franța, Elveția, Germania / 97' / [1W1]

15:45 – EducaTIFF
Jeremias (El Jeremías)
Anwar Safa / Mexic / 99' / [1W2] / (vârsta 11+)

18:15 – Supernova
Viață sălbatică (Vie sauvage)
Cédric Kahn / Franța, Belgia / 102' / [1W3]

20:30 – 3x3
Divorțul lui Viviane Amsalem (Gett: The Trial of Viviane Amsalem)
Ronit Elkabetz, Shlomi Elkabetz / Israel, Germania, Franța / Agustí Villaronga / Spania / 107' / [1A5]

22:00 – Norwave – Focus Norvegia
Zombi naziști 2 (Dead Snow 2: Red vs. Dead)
Tommy Wirkola / Norvegia, Islanda, Statele Unite, Marea Britanie / 100' / [1A6]

00:00 – Umbre
Scurtmetraje, partea I / Shadows, Shorts I
65' / [1A7]

CINEMA VICTORIA

10:00 – EducaTIFF
Orășelul Alandala (Fiddlesticks)
Veit Helmer / Germania / 82' / [1V1] / (vârsta 5+)

12:30 – Ce se întâmplă, documentarele?
Mama nenăscutului (Um Ghayeb: Mother of the Unborn)
Nadine Salib / Egipt, Emiratele Arabe Unite / 92' / [1V2]

15:00 – Cuvintele sunt de prisos
Test
Alexander Kott / Rusia / 95' / [1V3]

17:30 – Fără Limită
Casa de vară (The Summer House)
Curtis Burz / Germania / 105' / [1W4]

20:00 – Competiție
Melody
Bernard Bellefroid / Belgia, Luxembourg, Franța / 95' / [1V5]

22:30 – Competiție
Lecția (The Lesson)
Kristina Grozeva, Petar Valchanov / Bulgaria, Grecia / 105' / [1V6]

CINEMA ARTA

10:00 – Retrospectiva Mircea Daneliuc
Cele ce plutesc (Floating Things)
Mircea Daneliuc / România / 97' / [1A1]

12:00 – Cuvintele sunt de prisos
Inimă sfărâmată (Ruined Heart: Another Lovestory Between a Criminal & a Whore)
Khavn de la Cruz / Filipine, Germania / 73' / [1A2]

14:30 – Norwave – Focus Norvegia
Nouă vieți (Nine Lives)
Arne Skouen / Norvegia / 96' / [1A3]

17:00 – 3x3
Ouă (Eggs)
Bent Hamer / Norvegia / 86' / [1A4]

19:30 – 3x3
Marea (El mar)
Agusti Villaronga / Spania / 107' / [1A5]

22:00 – Norwave – Focus Norvegia
Zombi naziști 2 (Dead Snow 2: Red vs. Dead)
Tommy Wirkola / Norvegia, Islanda, Statele Unite, Marea Britanie / 100' / [1A6]

00:00 – Umbre
scurtmetraje, partea I / Shadows, Shorts I
65' / [1A7]

UNIRII OPENAIR

21:45 – Piața Unirii
Familia Bélier (La famille Bélier)
Eric Lartigau / Franța, Belgia / 106' / [1U1]

MĂNĂȘTUR OPENAIR

22:00 – Suspecți de serviciu
Betibú
Miguel Cohan / Argentina, Spania / 100' / [1M1]

INSTITUTUL FRANCEZ CLUJ

22:00 – Ce se întâmplă, documentarele?
Vizionarul (The Forecaster)
Marcus Vetter, Karin Steinberger / Germania, Statele Unite / 94' / [1F1]

CINEMA CITY IULIUS 3

14:30 – Supernova
Vacanță la soare (Holidays in the Sun)
Srdjan Dragojevic / Serbia, Montenegro / 94' / [1X1]

17:00 – Supernova
Tribunal (Court)
Chaitanya Tamhane / India / 116' / [1X2]

19:30 – Fără Limită
Spaime nemțești (German Angst)
Jörg Buttgerit, Michal Kosakowski, Andreas Marschall / Germania / 112' / [1X3]

22:00 – Supernova
Koza (Goat)
Ivan Ostrochovský / Slovacia, Cehia / 75' / [1X4]

CINEMA CITY IULIUS 4

13:00 – Fără Limită
Navajazo
Ricardo Silva / Mexic / 75' / [1Y1]

15:00 – Focus Argentina
Noaptea (Noche)
Leonardo Brzezicki / 91' / Argentina
Nevroza pisicii (The Mad Half Hour)
22' / [1Y2]

17:30 – Retrospectiva Mircea Daneliuc
Vânătoarea de vulpi / (Foxhunting)
Mircea Daneliuc / România / 99' / [1Y3]

20:00 – Supernova
Președintele (The President)
Mohsen Makhmalbaf / Georgia, Marea Britanie, Germania, Franța / 105' / [1Y4]

22:30 – Supernova
Un porumbel cugetând pe o ramură (A Pigeon Sat on a Branch Reflecting on Existence)
Roy Andersson / Suedia, Germania, Norvegia, Franța / 100' / [1Y5]

CINEMA MĂRĂȘTI

18:00 – Retrospectiva Mircea Daneliuc
Această lehamite (Fed up)
Mircea Daneliuc / România / 97' / [1Z1]

20:30 – Supernova
Caz de forță majoră (Force Majeure)
Ruben Östlund / Suedia, Franța, Norvegia, Danemarca / 120' / [1Z2]

TIFF CAMPUS

21:45 – Povești trăsnete (Relatos salvajes)
Damián Szifron / Argentina, Spania / 122' / [1S1]

CASTELUL BANFFY BONTIDA

21:45 – Proiecții speciale
Kurt Cobain: Montage of Heck (Kurt Cobain: Montage of Heck)
Brett Morgen / Statele Unite / 145' / [1B1]

2 MULAN®

"Tiff Zen"

DE MATEI BRANEA

Juriu

Juriul tinerilor francofoni TV5MONDE, la TIFF 2015

Sapte tineri din România, Franța, Belgia, Austria și Spania alcătuiesc anul acesta Juriul TV5MONDE. Ei vor viziona șase filme în limba franceză și vor acorda unuia dintre acestea *Prix TV5MONDE*, *RFI România*, *Institut français de Roumanie du Jeune jury francophone / Premiul TV5MONDE*, *RFI România*, *Institut français de Roumanie al Tânărilor juriu francofon*, în cadrul Galei TIFF din 6 iunie. Filmele sunt: *Febra stadioanelor* (Raphaël Neal), *Noua iubită* (François Ozon), *Ilustrul necunoscut* (Matthieu Delaporte), *Viața sălbatică* (Cédric Kahn), *Familia Belier* (Eric Lartigau) și *Nopți de vară* (Mario Fanfani). Juriul este coordonat de criticul de film Irina Trocan, care anul acesta a lucrat în echipa editorială a *Semaine de la Critique*, din cadrul Cannes 2015. Selecția membrilor juriului a fost coordonată de Vincent Henry, atașatul pentru cooperare

universitară al Institutului Francez din Cluj.

CEI ȘAPTE MEMBRI

Cristiana Nilohi (România): „Această colaborare m-a interesat mult; sunt foarte legată de film, de istoria sa și de noile forme de expresie.” **Eléonore Bondu** (Franța): „Am participat la organizarea ultimelor două ediții ale Festivalului Internațional de la Roche-sur-Yon. Lucrez în prezent pentru festivalul de scurt metraje *Silence, on court!*” **Veronika Zwing** (Austria): „TIFF este punctul culminant al unui oraș cu viață culturală și artistică remarcabilă și mă bucur să văd agitația din oraș. Mă interesează în special metode și maniere de a spune povești.” **Berta Jiménez Luesma** (Spania): „În timpul studiilor mele în Franța am animat un club «ciné-passion», unde prezentam filme din toată lumea. Să fac parte din juriul francofon de la TIFF

Juriul Tinerilor Francofoni

este pentru mine o oportunitate de a-mi exprima pasiunea pentru cinematografie.” **Teodora Bacaran** (România): „În cadrul masteratului, am participat la un curs care exemplifica societatea franceză prin cinematografie; mi-a permis să înțeleg mai bine antropologia culturală și spațiul socio-cultural frațuștesc. Mi-aș dori să implementez politici culturale francofone în spațiul balcanic, iar conexiunile pe care le pot forma la TIFF pot să mă ajute în acest sens.” **Raphaëlle Besançon** (Franța): „Am descoperit cu adevărat cinematografia la un curs opțional din liceu și m-am îndrăgostit pe loc! Apoi, m-am impli-

cat la festivaluri precum *Premiers Plans*, de la Angers sau *Festivalul filmului spaniol*, la Nantes. Sunt încântată să particip la TIFF.” **Maud Christiane** (Namur, Belgia): „Pasiunea pentru fotografie și pentru film, m-au făcut să mă atașez de Festivalul Internațional al Filmului Francofon de la Namur. Sunt interesată și de sectorul producției cinematografice, unde sper să lucrez pe viitor.” Irina Trocan a scris despre film pentru publicațiile românești Film Menu, SUB25, Film Reporter, Close Up și Istoria Filmului, cât și pentru Festivalist, Movie Mezzanine, Fandor. Este co-selecționeră,

din 2011, a Festivalului Internațional Next și a fost nominalizată în 2012 la Bursa Alex. Leo Șerban pentru tineri critici. TV5MONDE este una dintre principalele rețele mondiale de televiziune; în Europa, difuzează în fiecare an peste 300 de filme subtitrate, 1300 de ore de ficțiune, 2000 de ore de film documentar și reportaj și 19 emisiuni zilnice de știri. Este singurul canal generalist francez care emite la nivel mondial, fiind prezent în 235 milioane de cămine și 25.000 de hoteluri, în 55 de țări. Site-ul televiziunii, tv5monde.com, înregistrează aproximativ 7 milioane de accesări lunare.

InterogaTIFF

Tudor Jurgiu trainer Let's Go Digital

Esti trainerul LGD-iștilor de cinci ediții. După atâția ani, ce te mai surprinde la elevii tăi?

În mod ciudat, mă surprind aceleași lucruri care m-au surprins și la prima ediție. La a doua ediție am venit convins că nu o să găsesc același entuziasm și că nu o să fiu la fel de emoționat de întâlnirea cu elevii. Însă din nou și din nou mă trezesc atras în iureșul entuziasmului și creativității lor. E o reîmpropătare mentală anuală la care țin mult.

Care sunt filmele tale LGD preferate? Un top cinci personal.

Încă de la prima ediție singurul lucru cu care nu eram de acord a fost necesitatea unei competiții în care o echipă e premiată. De aceea nu vreau să fac un top de orice fel. Ceea ce mi-a rămas sunt imagini: niște copii care fac baie în fântâna arteziană de la Corvin, o bătrânică care privește de la fereastră insistent înspre cameră, fața stranie a unui băiat care privește înăuntru

de la geamul mic al unui subsol, un cauciuc care se plimbă prin Cluj, o altă bătrânică stranie vorbind cu camera la intrarea într-o biserică, un traveling din tren care surprinde personaje dintr-un sat de lângă Cluj, un cerșetor care dansează rotindu-se ca un derviş etc.

Care sunt primele trei lucruri care îți vin în minte din edițiile trecute? Îmi amintesc umorul și inteligența unor participanți și cel mai intens tristețea despărțirii de elevi la prima ediție.

Cine ți-a dat cele mai multe emoții și în ce împrejurări?

Cele mai multe emoții mi le-au dat elevii de la prima ediție, fiindcă era prima ediție poate. M-am simțit foarte izolat și însingurat odată întors în București. Îmi doream să continue cumva ceea ce s-a creat la LGD. Și în fiecare an plec cu această frustrare - că e prea scurt.

Cine sunt participanții de anul acesta?

Teodor Florin Zaharia, Andrada Ioana Balmez, Alexandru Buzatu, Teodora Călina Crișan, Ariana Toder, Isabella Beatrice Madarasz, Luca Nicoalescu, Delia Tărcăoanu, Paula Giriadă, Tudor Morariu Brânzei, Alin Mușetescu, Georgiana Barcan, Mălina Molnar, Paula Hreniuc și Sorina Răvoianu Andreea.

Cum arată rutina unei zile de la LGD?

Exerciții practice în prima parte a zilei și după o pauză, discuții lungi pe materialele aduse de ei. Și multă distracție și jocuri de echipă printre

Gatal Cei 17 adolescenți participanți ai atelierului Let's Go Digital! sunt pregătiți pentru ediția 13. Le vom vedea filmele viitoare, la Cinema Artal Baftă, LGD!

rânduri. Apoi petreceri până târziu în noapte și de dimineață de la capăt, mai mult sau mai puțin proaspeți.

Care sunt criteriile pe care le impun trainerii unui film LGD?

Încercăm să nu impunem niciun criteriu estetic. Ce încercăm e să îi facem să își descopere propriile interese și să își urmeze instinctele pe care le manifestă în primele exerciții. Discuțiile și drumul parcurs în timpul atelierului sunt mult mai importante ca rezultatele finale sau filmele.

La sfârșitul fiecărei ediții, participanții și câștigătorii LGD au unele revelații. Care dintre ele te-au marcat?

M-a impresionat conștientizarea unor, până atunci instincte și perspicacitatea și rapiditatea cu care are loc această conștientizare; și felul în care unii participanți nu mai scapă de entuziasmul de a lucra la un film care îi urmărește ani după atelier.

Ai păstrat legătura cu câștigătorii? Unde sunt acum?

Am păstrat legătura cu unii dintre

ei. Satisfacția e că atmosfera de la atelier și lucrurile pe care le înțeleg acolo nu au neapărat legătură cu producția de film, ci se răsfrânge mai mult sau mai puțin și în alte pasiuni pe care ei le dezvoltă apoi. Sigur că mă bucur uneori să mă întâlnesc pe holurile de la UNATC cu câțiva dintre ei, deși îmi e frică din păcate că felul în care unii dintre profesori înțeleg să vorbească despre cinema îi inhibă sau le tocește creativitatea.

Ce veți face diferit anul acesta cu noua generație LGD?

Diferențele apar în contactul cu ei. În fiecare an încercăm să ne lăsăm influențați de energia cu care vin ei și să ne adaptăm discursul în funcție de asta. În mare exercițiile sunt aceleași și urmăresc în principal să îi facem mai conștienți de ce se întâmplă în jurul lor, să inducem un tip de a observa lucrurile cu răbdare și insistență, chiar și pe cele aparent banale.

A consemnat Laura Popescu

TV5MONDE LA TIFF 2015
3ME PRIX DE LA JEUNESSE DU MEILLEUR FILM FRANCOPHONE
TV5MONDE RFI ROMÂNIA INSTITUT FRANÇAIS

TV5MONDE
 CANALUL CULTURAL FRANCOFON MONDIAL

Viața fără CAȘH

Raiffeisen BANK

împreună la FILM

TIFF
 Transilvania Internațional Film Festival

Filmul tranzacțiilor simple începe cu serviciile Smart Banking!
 Utilizează Raiffeisen Online și Raiffeisen Smart Mobile și poți câștiga
1 iPhone 5C pe zi sau un BMW Serie 1
 Încă nu faci Smart Banking? Ia-ți serviciile și primești **garantat 1 GB net pe mobil!**

☎ +2000 www.viafaraacash.ro

Perioada promoției în care poți câștiga un iPhone 5C pe zi sau un BMW Serie 1 este 20 aprilie - 13 septembrie 2015, inclusiv. Regulamentul este disponibil gratuit în agenții și pe www.viafaraacash.ro. Premiul garantat, caracterizat în 1 GB trafic internet, se oferă în calitate de serviciu Raiffeisen Online și Raiffeisen Smart Mobile, în perioada 25 mai - 30 iunie 2015, prin aplicarea la standul Raiffeisen Bank de la TIFF sau pe www.viafaraacash.ro.

TIFF.14
 Transilvania Internațional Film Festival Cluj-Napoca 29.05-07.06.2015

CINEMA CITY

SUȘȚINEM TIFF CU POFTĂ DE FILM

Vino și savurează proiecțiile și evenimentele speciale din Cinema City Iulius Mall

[f /CINEMACITYROMANIA](https://www.facebook.com/CINEMACITYROMANIA)
WWW.CINEMACITY.RO

Sușținem supereroii filmului românesc

TenarisSilcotub, lider în industria oțelului, susține TIFF, deschizător de drumuri în lumea cinematografică din România. Suntem împreună de 9 ani!

TenarisSilcotub

PerspectIFF

Critics vs. Artists or Cannes Controversies Revisited

The treasure

Inevitably coming so close on the heels of Cannes (or given this year's "scandal," I should say the flats of Cannes), TIFFF will be abuzz with guests mulling over the recent edition of the world's "most important" festival. As usual, there are a lot of complaints, and I have to admit my voice is among them. I'm not standing with the Italians, who complained bitterly when none of their three films in competition received any prizes – such a provincial way of thinking, and none of the journalists bothered to mention that the Nanni Moretti, *My Mother*, didn't deserve a competition slot, and the Matteo Garrone, *Tale of Tales*, is deeply disappointing. I do however join with my Romanian colleagues in finding the "Un Certain Talent" prize for Corneliu Porumboiu's *Comoara (The Treasure)* to be bizarre, if not downright offensive.

"Un Certain Talent"? For a man who's already won the Un Certain Regard Jury prize for *Police, Adjective* and the Camera d'or for *12.08 East of Bucharest*? First there's the problem with the name, especially to Anglophone ears, since the word "certain" is often a qualifier implying something less than top class: "she had a certain charm" is a way of saying that someone is sort of nice, or reasonably pleasant, but not more. It could be the jury simply wasn't aware of Porumboiu's previous awards (let alone his films), though frankly a little Googling wouldn't have gone amiss. Juries are meant to exist in a bubble, but you can see beyond a bubble even if you can't step outside.

While I'm talking about Cannes juries, a few words about the competition jury this year. Now, keep in mind that there's nothing so perverse as a jury (as a colleague once told me), but I've yet to meet anyone who's happy the Palme d'Or went to Jacques Audiard's good but hardly prize-worthy *Dheepan* (one could say it shows a "certain talent"). Though the competition had more so-so films than usual, there were stand-outs: *Carol*, *The Lobster*, *Youth*, *The Assassin* (not in that order), and any one of them would have made for a respectable Palme winner. But then during the ceremony, at the press conference, and afterwards at the closing party, keen-eyed critics and journalists made an observation: the jury obviously loathed each other.

There was their stiffness during the ridiculously Oscar-like ceremony, the words of faint praise, and then at the party, the jurors stood well apart from each other, signaling they'd had enough. It made sense: only a jury who didn't get along, who had difficulty reaching any kind of compromise, would have awarded these prizes. What I found particularly troubling though was the line Joel Coen said at the press conference: "This isn't a jury of film critics... This is a jury of artists who are looking at the work." Wow. Really? Obviously Mr. Coen (whose work I generally greatly admire) never read Oscar Wilde's seminal essay "The Critic as Artist," since the line has, in Wilde's words, "all the vitality of error and all the tediousness of an old friend."

What bothers me so much is the senseless barb, obviously delivered as a riposte to certain reproach after the awards announcement. Is it really necessary – or useful – to set up this opposition between critic and artist? "Without the critical faculty, there is no artistic creation at all, worthy of the name" wrote Wilde, and while I'm extra-sensitive to appearing to be adding a crown to my profession, I do believe that artists and critics ideally work together rather than in opposition. Wilde argued for the supremacy of criticism, "For it is the critical faculty that invents fresh forms," and though of course he was being playfully provocative in seeming to place the critic higher than the artist, he did so as a way of calling attention to the beauty and power of the subjective. Coen should know this, since the best artists also give preeminence to subjectivity as the fount of creativity.

Ah well, let's put the Cannes bitching aside: after all, we've got TIFFF! And they've got *Rams*, the enjoyable Icelandic feature that won the top Un Certain Regard prize (OK, enough with prizes). Also coming straight from the south of France are Radu Muntean's excellent *Un etaj mai jos (One Floor Below)*, Porumboiu's *Comoara*, and Andrei Crețulescu's *Ramona* which, incidentally, won the top shorts prize in Critics' Week. Which goes to show, sometimes juries do get things right.

Jay Weissberg

Must See – 3x3

1001 Grams

The first feature from Bent Hamer's 3x3-ful spotlight is his latest movie, the sensibly hilarious and gloriously understated *1001 Grams*. One of 2014's best romantic comedies, the film is an adventurous love story. Marie, a scientist working for the Norwegian branch of I.S.O. (International Standard Organization) receives a very honourable yet difficult task. She has to carry the official Norwegian kilogram prototype to Paris. The trip has nothing of a

holiday. Marie goes to Paris as a replacement for her father, fallen gravely ill and the French customs are not exactly friendly. Marie's trip is depicted by Bent Hamer in a dry yet extremely stylish way, that might bring the splendour of Jacques Tati's films to the cinephile's mind. Marie's Parisian flirt doesn't get the standard rom-com treatment, despite being a rather common affair.

Cristi Mărculescu

Places to see in Cluj

There is one particular tea house, Qui One Quint that you might like while here. It's a very peculiar place on Cismigiu Street 1/14, very close to the central park, at the mezzanine of an old villa. What will strike you is the very small sign at the entrance, as if almost trying to keep you away. You'll probably never find a less commercial tea house in Europe. The interior is decorated in good taste, with 19th century

somptuos furniture, and it is silent as a tomb. If you've ever read Mircea Eliade's short stories, you'll feel familiar. You'll feel almost as if you touch the right spot on a certain wall, the wall will disappear and you'll get trapped in another dimension or become witness of a secret conspiracy. The tea is great and the girl at the counter might offer you some wonderful home cookies as well.

InterogaTIFF

Tudor Jurgiu

trainer Let's Go Digital

15 teenagers started the 13th LGD edition yesterday. Tudor Jurgiu, director of *The Japanese Dog*, is one of their trainers. He told us a little about the atmosphere of the workshop, the revelations of the teenage filmmakers and his personal revelations as well.

You have been a trainer for the last five editions. After so many years, what is it that still surprises you about your students?

Weirdly enough, the same things that surprised me at the first edition still surprise me now. I was convinced that I would not be as enthusiastic about the second edition, I thought that I would not get emotional when meeting the students again. But again and again, I wind up immersed in their overwhelming enthusiasm and creativity. It's an annual mental refresh that I am very fond of.

What are your favourite LGD films? A personal top five.

Ever since the first edition the only thing I did not agree with was the

necessity for a competition where only one team gets an award. That is why I don't want to make any top of any kind. What stuck with me were images: some kids bathing in the splashing fountain in Unirii Square, an old lady looking insistently at the camera from a window, the strange face of a boy looking in from a small basement window, a strange old lady talking to the camera at the entrance of a church, a traveling which caught in the shot some genuine characters in a village near Cluj, a beggar dancing and spinning like a dervish etc.

What are the first three things that come to mind when you think about the previous editions?

I remember the humour and in-

telligence of some participants and, most intensely, the sadness of parting with them at the first edition.

Who made you most emotional or most worried?

The students at the first edition made me the most emotional, maybe because it was the first time. I felt very isolated and very alone after I got back to Bucharest. I wished that what started at LGD could continue. And every year I leave with the same frustration – that it's too short.

Who are this year's participants?

Teodor Florin Zaharia, Andrada Ioana Balmez, Alexandru Buzatu, Teodora Călina Crișan, Ariana Toader, Isabella Beatrice Madarasz, Luca Nicolescu, Delia Tărcăoanu, Paula Giriadă, Tudor Morariu Brânzei, Alin Mușetescu, Georgiana Barcan, Mălina Molnar, Paula Hreniuc and Sorina Răvoianu Andreea.

What is your daily routine at LGD?

Practical work in the first part of the day and, after a short break, long discussions about the work they submit. And lots of fun and games in teams throughout. Then parties until late at night and then we start again next morning.

What are the criteria set by the trainers for a LGD film?

We try not to set any aesthetic criterion. What we try to do is encourage them to discover their own interests and follow the instincts

they manifest in the first practical works they do. The discussions and the whole journey of the workshop are much more important than the final results or the film.

At the end of each edition, the participants and winners of LGD have revelations. Which of these revelations surprised you?

They became aware of their instincts and I impressed by their perspicacity, by how fast they did it: an also the way in which some participants never lose the enthusiasm of working on a film. It sticks to them for years after the workshop.

Have you kept in touch with the winners? Where are they now?

I have kept in touch with some of them. The satisfaction I have is that the atmosphere of the workshop and the things they understand there are not necessarily linked with film production. It's rather

something that influences more or less passions they develop later on. Of course I am sometimes very happy to meet some of them in the corridors of the Film University, but I am afraid that some film professors might blunt their creativity.

What will you do differently with the new LGD generation?

The differences show up in my contact with them. Every year we try to let ourselves be influenced by the energy they bring and adapt our approach accordingly. Broadly speaking, the practical training we do is the same every year and the main goal is to make them aware of what is happening around them, to inspire them to observe things with patience and perseverance, even when they might seem ordinary.

Interview by Laura Popescu

Number 1 premium automotive brand in Romania.*

Number 1 technology for the world, made in Romania.

Mercedes-Benz
The best or nothing.

*according to 2014 DRPCV registration data.

Competiție

Melody

În debutul belgian din competiția acestui an, o directoare de companie de transporturi din Anglia, Emily (Rachael Blake), o

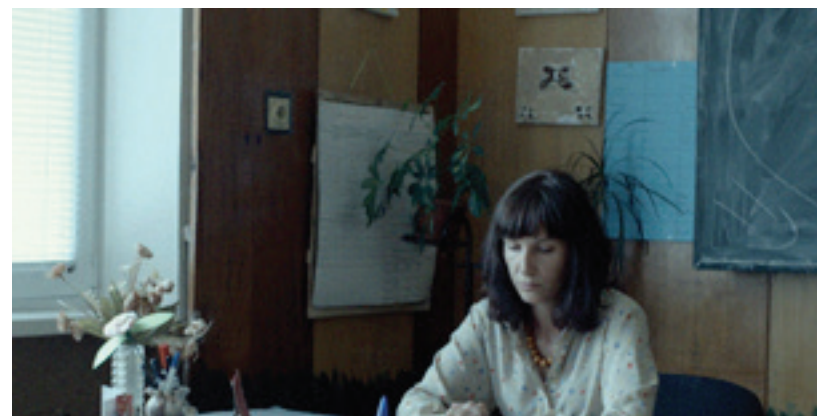
întâlnește în mod neașteptat pe o tânără coafeză din Belgia, Melody (Lucie Debay), în urma unui anunț postat de coafeză pe internet.

Melody e dispusă la orice sacrificii pentru o sumă consistentă de bani și acceptă să fie mama-surogat a copilului lui Emily, dacă asta garantează că își va putea deschide propriul salon și va înceta să fie pe drumuri. Am rezistat cu scepticism premisei nebunești, călătoriei în Ucraina pentru inseminare (motivată de legislația foarte laxă), înfripării unei relații protective și greu de definit etic între cele două femei și chiar și ideii pragmatice că pentru a ieși din sărăcie uneori trebuie să îți vinzi un rinichi sau să îți închiriezi uterul. În ciuda tabuului legat de maternitatea-tranzacție, Bellefroid nuanțează tema astfel încât filmul lui să fie o dezbateră incipientă despre cazurile medicale sau pecuniare în care e necesară. Dacă nu are forța de a o închide cu aceeași vitalitate cu care a început-o – fiindcă atacă o dilemă feminină greu rezolvabilă și o abandonează apoi prin decizii facile, i se poate recunoaște măcar curajul de a vorbi despre lipsa de șanse de sub balconul Bruxelles-ului.

Georgiana Madin

Lecția

Noul val bulgăresc este cam la fel cu noul val românesc. *Lecția* este o probă arhi-suficientă pentru ce înseamnă cinema nou din zona de pe lângă Balcani. Subiect foarte social (o profesoară săracă are de rezolvat o rată pentru care nu are bani sau rămâne fără casă), personaje foarte detaliat xeroxate din realitatea pauperă și non-glam a Bulgariei rural-contemporane și abil jucate, naturalist de actori capabili. Plus o regie alertă dar seacă, intimistă, dar destul de amplă cât să ia în compas un colțisor de frescă socială și să-l azvârle în

toate orizonturile emoționale ale spectatorului. Câteva tușe de thriller frust, ceva dramă de familie în criză financiară, momente de intensitate tratate cam ca la thriller. *Lecția* oferă admirațiilor o actriță excepțională (Margita Gosheva în rolul Nadejdei, profesoara săracă) și o viziune dublu auctorială (Kristina Grozeva și Petar Valchanov au scris, regizat și montat la comun) cu destulă forță regizorală cât să funcționeze narativ și emoțional impecabil.

Cristi Mărculescu

3x3

Bent Hamer

3x3-ul dedicat lui Bent Hamer se deschide cu *1001 game*, una dintre cele mai bune comedii romantice ale anului 2014. Povestea tipei care trebuie să transporte etalonul de un kilogram al Norvegiei la conferința dedicată corectei măsurări a kilogramului de la Paris este un must-see pentru toți cei care ne-am pierdut încrederea în comedii cu romantism. Simplă dar delicioasă, aventura Mariei citează cu grație din umorul

delicios de sec al lui Jacques Tati, adaugă niște răceli nordice foarte just puse pe film și nu face rabat nici de la tăceri nici de la melodramă când scenariul o cere. Hamer se pricepe să investească și simpatie și decentă în protagonistul lui, iar Maria este un personaj admirabil de comedie. Nu-i nici tembelă, nici incompetentă, nu are vreo disperare amoroasă și nu, nici nu are 23 de ani. O femeie matură se amorozează la Paris și Hamer nu simte nevoia

Ouă

să trateze în cheie grosier-haioasă sau penal-melodramatic subiectul. Așa ceva mai rar. Proiecția va avea loc astăzi în prezența regizorului, la ora 20.30, la Cinema Florin Piersic. *Ouă*, pe care de asemenea îl puteți vedea astăzi, e filmul de debut al norvegianului, cu premiera la Cannes în 1995, cu premii ulterioare la Moscova și la Toronto. E povestea a doi frați în vârstă, nedespărțiții Mo și Pa, care și-au petrecut toată viața împreună, între care intervine Konrad – fiul cu handicap pe care Pa nu știa că-l are, conceput în singurul moment în care el și Mo n-au fost împreună, în armată. Din acest film putem vedea deja înclinația lui Hamer pentru personajele masculine tulburate, frământate, observate cu sensibilitate și o doză de melancolie, ca în *Kitchen Stories* (pentru cei care-și mai amintesc TIFF-ul din 2004).

Personajele sale aparent meschine, caricaturale, câștigă încet spectatorul prin burlescul sistematic. Conflictul e clădit pe ruptura dintre disponibilitatea lui Pa de-a integra un al treilea membru în viața cu care deveniseră foarte obișnuiți (chiar dacă acesta se crede o păsărică) și gelozia lui Mo față de relația care se înfripă între cei doi.

Al treilea film din 3x3-ul dedicat lui Hamer e al doilea lungmetraj al său (1998), o continuare a abordării de dramedi burlescă care i-a adus succesul cu *Ouă*. *Încă o zi la soare* (care poate fi văzut mâine la Arta)

Bent Hamer

e o poveste care începe cu un tânăr marinier, Almar, care scapă un ceas de buzunar în apă, îl recuperează și apoi trebuie să aștepte o zi, într-un port, pe uscat, ca ceasul să poată fi reparat. Așa cunoaște o foarte umblat, sau foarte imaginativ, marinier australian cu toate replicile bune la el, un paznic de far oarecum excentric și pe frumoasa spanioloaică Marta. În peisajul unui orașel portuar din Spania, Hamer

instalează o panoplie de ciudați de care își ricoșează protagonistul, cu efect maxim.

Cu un premiul *Un certain regard* la Cannes pentru O'Horten, cu premii câștigate de la Toronto la Sao Paolo, de la Moscova la Tokyo, cu o sumedenie de premii norvegiene, filmele regizorului norvegian par să fie un paniu sigur atât la critici cât și la public.

Cristi Mărculescu și Radu Meza

E.ON vă prezintă secțiunea
"Cuvintele sunt de prisos /
Words Are Very Unnecessary"
la TIFF 2015.

echipamente recondiționate?

la www.pcmadd.com găsești soluții complete

Vă oferim echipamente preinstalate cu software
Microsoft Windows licențiat la prețuri accesibile.

Windows

Office

skype

Windows Server

Microsoft
AUTHORIZED
Refurbisher

m@dd®
electronics group

str. Mărășești, nr. 77, Cluj Napoca, 400055

John Jameson

DISCOVER THE
JamesonTaste.ro

ENJOY JAMESON RESPONSIBLY
www.consuma-responsabil.ro

Să fii mai aproape de staruri ca niciodată: **DE NEPREȚUIT™**

Plătește contactless cu cardul tău MasterCard®
sau Maestro®! Primești gratuit un bilet la film
pentru fiecare tranzacție făcută la casele de
bilete și Casa TIFF.

 /MasterCard
www.mastercard.ro/promotii

Card preferat

MasterCard și TIFF oferă cu titlu gratuit, pentru fiecare tranzacție contactless, un voucher care poate fi schimbat la casierile de bilete TIFF cu un bilet care asigură accesul la oricare dintre proiecțiile TIFF, cu excepția evenimentelor speciale marcate cu asterisc (*) în program.

Must see - Ce se întâmplă, documentarule?

Cum arată tăcerea

o capodoperă intimistă despre crime în masă

Din când în când, din ce în ce mai rar, ies din sala de cinema convinsă că am văzut nu numai ceva ce va schimba însuși mediul, dar și pe mine însămi. Un sentiment pe care, în ultima vreme, l-am avut mai mult la documentare decât la ficțiune. S-a întâmplat de două ori la același autor - Joshua Oppenheimer - ale cărui opere pot fi considerate nu numai capodopere artistice, ci monumentale reperi umaniste. Regizorul reușește să aducă la lumină crime atât de odioase și, până de curând, cvasi-necunoscute, cu o forță vizuală năucitoare, încât perspectiva unui Nobel pentru pace n-ar fi deloc exagerată. *Actul de a ucide* a fost considerat de mulți cel mai important document despre genocid de la *Shoah* (1985, Claude Lanzmann) încoace. *Cum arată tăcerea* e ceea ce s-ar putea numi o *compagnion piece*; are ca punct de pornire tot perioada sinistră în care guvernul indonezian a vânat ca pe niște ființe malefice mitice pe toți cei suspecți de simpatii comuniste (se presupune că ar fi fost vorba un milion de suflete), cu

ajutorul paramilitarilor și al trupelor de gangsteri și ucigași profesioniști. Dar vampirii sunt, de fapt, călăii: un criminal mărturisește că singura metodă care-l ajuta să nu-și piară mințile după carnagiile repetate era să sugă sângele victimelor, într-un soi de ritual voodoo. Din punct de vedere formal, *Cum arată tăcerea* e un film mai intimist, la antipodul spectaculozității primului - dar nu mai puțin răvășitor, ce privilegiază perspectiva victimelor. Un bărbat al cărui frate a fost răpit de armată în acea perioadă cruntă, află din *Actul de a ucide* cum a fost el executat, chiar de la agresorii care se laudă în fața camerelor. Adi, un optometrist ce trăiește cu soția și copiii lui într-un sătuc, pleacă în misiunea solitară și periculoasă de a-i confrunța pe torționarii acum pensionați, sub pretextul că le ia măsuri pentru ochelari. Vrea să-i facă să vadă mai bine, încercând să ilumineze cea mai obscură și mai greu de pătruns parte a minții umane - răul profund. Însă e puțină patimă revanșardă și mai mult durere, stupoare, nevoie de înțelegere.

Umanitatea lui Adi este pustiitoare, ca și mama sa suferindă, desprinsă parcă din *Un veac de singurătate*, care adresează litanii fiului ucis. Cei doi au grijă de tatăl de 103 ani senil, regresat într-o stare larvară aidoma unei nații amnezice ce-și ignoră trecutul. Prezentul e redat prin lecțiile propagandistice cu care fiul lui Adi este îndopat la școală, un asalt psihic pe care părintele se luptă să-l anihileze. „Întrebările tale sunt prea grele.

Nu-mi plac întrebările grele”, protestează un călău destul de tulburat de amestecul străinului. Efectele crimelor se propagă neliniștitor la noua generație: o tânără, șocată de sadismul și nebunia din trecut ale tatălui său, încearcă să-și justifice loialitatea de fiică în fața unui Adi plin de înțelegere. Uneori, revelațiile provoacă schizme în familie, altelei rudele unite îl resping pe intrus ca pe un virus letal, refuzând orice formă de penitență.

Simplitatea demersului e și aici dublată de imagini extraordinare, poetice, revelatoare: o metaforă leitmotiv e cea a fluturilor care încearcă să iasă din larve, agitându-se spasmodic. Dar, poate cele mai străpungătoare scene sunt cele în care Adi privește la televizor interviurile luate de Oppenheimer călăilor. Cu o expresie „tăcută” ce spune mai mult decât toate cuvintele.

Anca Grădinariu

Must see - Cuvintele sunt de prisos

Test

Undeva în Kazakstan. Un camion, un mongol, o fiică adolescentă, doi posibili pețitori. Niciun cuvânt. Cam la asta se rezumă *Test*-ul lui Aleksandr Kott, un poem vizual luminos și unul dintre *coup de coeur*-urile indiscutabile ale ediției TIFF 2015. Construit cu o lejeritate grațioasă și perfect calibrat pentru a funcționa

ca emoție veritabil cinematografică accesibilă oricărui spectator, *Test* plimbă avioane pe dealuri și câmpii, introduce fire narative secundare atomice și seduce din fiecare cadru. Un film frumos care spune multe despre personaje și viețile lor din mijlocul lui nicăieri. O face fără vreo replică de dialog și cu unul dintre cele mai memorabile finaluri

inimaginabile. Fix genul de film pe care nimeni nu-l aștepta de la Aleksand Kott, specializat în filme istoric patriotarde (*Brest Fortress*), thrillere și comedii. E exact genul de peliculă după care o să tânjim la edițiile viitoare, cu nostalgia aceea cinefilă rampantă.

Cristi Mărculescu

Proiecții speciale

Păsări rare

Documentarul *Păsări rare* urmărește producția impresionantă a baletului *A Swan Lake* la Baletul Național Norvegian din Oslo. Chiar dacă în centrul procesului creativ se află foarte apreciatul și excentricul coregraf Alexander Ekman, filmul se oprește asupra sutelor de oameni care contribuie la realizarea acestui spectacol inovativ de dans contemporan - unul dintre marile succese ale anului 2014. Ideile lui Ekman, dintre care cea mai extravagantă e aceea de a monta actul al II-lea pe o scenă plină cu apă, devin provocări cu care se confruntă dansatorii,

scenografii, peruchierii, costumierii, luminiștii, mașiniștii și muzicienii, dar care sunt depășite cu entuziasm. De la construcția și mutatul unei suprafețe pline cu apă pe scenă, adaptarea costumelor la dansul pe apă, la asigurarea protecției dansatorilor și adaptarea la o mecanică a mișcării profund diferită, *making-of*-ul *Păsări Rare* surprinde călătoria fascinantă a 600 de oameni în căutarea soluțiilor pentru deziertatul artistic ultim - ceva ce nu s-a mai făcut, ceva unic, nemaîntâlnit și spectaculos.

Radu Meza

EducaTIFF

Jeremias

Jeremias Gomez, căruia i-ai putea zice la fel de bine și Magnificul Jeremias, este un copil genial, care-și înnebunește familia, cunoscuții și profesorii cu întrebări ale căror răspunsuri le depășesc cu mult inteligența. Cuprins într-un cerc de frustrare, mediocritate și sărăcie, viitorul lui Jeremias nu sună bine, mai ales când se întreabă ce

poate ajunge un geniu când se face mare. La fel ca filmele anterioare ale regizorului mexican Anwar Safa, *Jeremias* e plin de umor în urmărirea atentă a unui personaj neobișnuit, de data aceasta a unui copil aparent retras în spatele cărților și al unor imense căști galbene, care nu se mulțumește cu explicațiile prefabricate pe care le primește, și care sfidează

superstițiile și prejudecățile cu citate din Nietzsche sau definiții de dicționar. Însă sub învelișul unui film lejer, cu un comic reținut și atent distribuit, Safa conduce un atac asupra presiunii pe care societatea contemporană o aruncă pe umerii copiilor, prin fetișizarea talentului și a inteligenței.

Daniel Iftene

Piața Unirii Open Air

Familia Bélier

Paula (Louane Emera – semifinalistă la *Vocea Franței* și câștigătoare a unui premiu César și a unui premiu Lumière pentru acest rol), o adolescentă destul de tipică de șaisprezece ani, e singura membră a familiei Bélier care nu e surdomută, undeva într-o zonă rurală a Franței. Urmărind un tip drăguț la cor împreună

cu o colegă, este descoperită de profesorul de muzică. Dar vocea și talentul pot însemna despărțirea de familia care se bazează pe ea pentru interacțiunea cu lumea din jur, chiar și pentru uitații la televizor sau mersul la medic. Găselnița interesantă a acestui film de public e faptul că nu subtitrează limbajul semnelor astfel încât trebuie să ne

bazăm pe interpretările protagonistei de fiecare dată când foarte dezinvolta familie Bélier comunică. Pe de altă parte regizorul Eric Lartigau alege să taie sunetul la concertul Paulei și să se concentreze pe felul în care părinții surzi îl percep, pe expresiile lor candidă și satisfăcute.

Radu Meza

Must see - Supernova

Fata Magică

Luis (Luis Bermejo) este profesor de literatură șomer într-o Spanie intens afectată de criză și, ca mulți alții, nu are o situație financiară bună. Își vinde cărțile la kilogram. Mai mult de atât: Luis are o fetiță obsedată de anime și suferindă de leucemie. În pofida situației sale, își dorește să-i facă o (posibil finală) surpriză fetiței sale: un costum extrem de scump, în ediție unică, din serialul anime preferat al fiicei sale, *Magical Girl Yukiko*, de care aceasta este obsedată. Regizorul Carlos Vermut, aflat aici la al doilea lungmetraj, îl

aruncă pe Luis într-o zonă *noir* plină de disperare și-l forțează să recurgă la șantaj în momentul în care o întâlnește pe Barbara, o tânără cu probleme psihice grave, al cărei soț psihiatru o ține îmbuibată de pastile. *Fata Magică* este jucat impecabil de Barbara Lennie. Pentru rolul tinerei năpădite de angoase și disperare, actrița a fost răsplătită cu un premiu Goya în 2015. Filmul e dozat cu atmosferă *neo-noir* ca din branulă, iar finalul te joacă pe degete și te implodează emoțional.

Cătălin Mesaru

Must see - Supernova

Ilustrul necunoscut

Oare cum ar putea fi *Zelig*-ul lui Woody Allen reimaginat ceva mai întunecat și mai sinistru? Cam asta e miza filmului de față, o poveste despre un bărbat care îi imită pe cei din jur și le ia locul în lume. Dar nu e nimic magic aici, ca-n *Zelig*, unde Woody Allen pur și simplu se transforma în alți oameni. Personajul nostru face asta imitându-le vocea, punându-și măști sofisticate din latex, învățându-le rutinele sociale și aflând totul despre ei studiindu-le dosarele imobiliare. Trăind 42

de ani de non-existență, după cum mărturisește, Sebastien (Mathieu Kassovitz) e un personaj fascinant tocmai prin faptul că el însuși nu există *per se*, e doar o stare intermediară între diverse roluri pe care le realizează. Asta e sursa plăcerii lui. Deși e actorul grăbit pentru cele mai multe dintre roluri, Sebastien se atașează de o anumită mască, cea a unui muzician excentric și infirm, a cărui viață încearcă s-o pună în ordine.

Mark Racz

TIFF la cald

Deschiderea oficială

Ediția 2015 stă sub semnul rezistenței la alienarea cauzată de hipertehnologie. Spotul de promovare al festivalului arată un tânăr în sala de cinematograful care se uită pe Facebook, în timp ce pe ecran se derulează un film. Măinile nevăzute, înmănușate în negru ale TIFFului îl pleznesc, îi cască ochii larg, îi aruncă în față o găleată cu apă rece, îi aprind țigara de după. Mesajul acestei ediții e acela că TIFFul se vede nevoit să își forțeze spectatorii prin șocuri emoționale să iasă din lumea virtuală și să intre într-o altă iluzie, mult mai captivantă. Totuși tehnologia a fost la vârf aseară. S-a filmat cu o dronă deschiderea oficială cu participare record - 2500 de spectatori au ocupat scaunele din piață. S-a stat și în picioare. A fost o seară a contrastelor surprinzătoare. În timp ce drona bâzâia prin aer, în fața scenei s-a dansat în semiintineric tango argentinian. Apoi a urmat spectacolul diafan de lumini cu oameni-cai uriași ai francezilor de la Compagnie des Quidams, al cărei variantă completă o veți putea vedea în această seară la Castelul Banffy. Adevăratul spectacol a rămas însă tot cel de pe ecran: prezentarea tuturor spoturilor secțiunilor cuprinse în program, a concertelor,

a evenimentelor speciale care arată că TIFFul e mai dens ca niciodată. Treizeci și unu de filme premiate în secțiunea Supernova înseamnă crema festivalurilor din întreaga lume. Retrospectiva Daneliuc (favorita personală dintre retrospectivile de până acum) cuprinde 12 filme, iar regizorul va fi la Cluj în următoarele zile. Anul acesta se vor putea vedea, în premieră, filme cu fotbal din piscina de la Club Moving, la Hotel Belvedere. Va fi proiectată *Escortata*, filmul mut făcut la Cluj de regizorul lui *Casablanca*, cu acompaniament live la Opera Maghiară. Va veni la Cluj cea care a fost considerată cea mai frumoasă femeie din cinema, Nastassja Kinski, la proiecția filmului lui Wim Wenders, *Paris, Texas*. Depozitul de filme, renovat de la ediția trecută va fi inaugurat ca cinematograful. Planul TIFFului e să îl transforme în muzeu de cinema. Aseară însă Tudor Giurgiu atrăgea atenția că acest spațiu neconvențional se află într-un nou pericol, acela de a fi revendicat de către Ministerul de Interne, care deține un teren învecinat și dorește să îl extindă. Campania de salvare a Depozitului de Filme va continua, deci, cu o nouă miză și cu rezerve noi de energie. Aseară a început și TIFF Campus,

Foto: Chris Nemes

care a debutat timid pe Piezișă, după care publicul a fost animat de un concert de ska, marca The Toasters. Strada a fost mai târziu cuprinsă de muzică, iar mulțimea a cântat și a dansat pe piesele cunoscutei trupe nemțești de ska-reggae

RotFront. După concert, evenimentul a continuat cu proiecția filmului *Dyke Hard*, comedia-horror suedeză în regia lui Bitte Andersson, reușind să adune un public numeros care a savurat pe deplin umorul regizoarei.

A început deci TIFF 2014, cu feerie, SF, drame, suspans, acțiune și muzică, adică toate ingredientele acelea care pun iluzia cinematografului mai presus de toate celelalte.

Laura Popescu & Ruxandra Pintea

TIFF.14
Transilvania International
Film Festival Cluj Napoca 29.05 07.06

LOCAȚII

CONCERTE - STR. PIEZIȘĂ
FILM - ÎN FAȚA CĂMINULUI NR. 9

TIFF CAMPUS

MUZICĂ & FILM

COMPLEXUL STUDENȚESC HAȘDEU

SÂMBĂTĂ. 30 MAI

CONCERT | ORA 18.00

ROA | GOLAN

AFTER-PARTY HIGHROLLER

FILM | ORA 21.45

WILD TALES

ARGENTINA - SPANIA | 122'

DUMINICĂ. 31 MAI

CONCERT | ORA 18.00

CTC | AFO
FANTOME

AFTER-PARTY CRIS

FILM | ORA 21.45

DESSAU
DANCERS

GERMANIA | 90'

tiff.ro